

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

વિશેષ નાગરિક અરજી નં. ૧૯૧૪૩/૨૦૧૬

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એન.વી. અન્જારીયા

એસડી/-

=====

૧.	૨. શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?	હા.
૨.	પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.

જ.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.
----	---	-----

=====

પાર્થ પ્રકાશભાઈ વાળા અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

એન્ટી-રેગિંગ કમિટી અને ૩ સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

શ્રી સુધીર નાણાવટી વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મૌલિન જી પંડ્યા સાથે.

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે એડવોકેટ

એજીપી શ્રી ઉત્કર્ષ શર્મા, સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧-૩ માટે

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૪ તરફે વકીલ શ્રી શિવાંગ ઠાકર, એ. આર. ઠાકર માટે

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એન.વી. અન્જારીયા

તારીખ:૨૫/૧૧/૨૦૧૬

સીએવી ચુકાદો

અહીં અરજદાર એક તબીબી વ્યવસાયી છે જે જુનિયર ડૉક્ટર પર રેગિંગના કૃત્યમાં સામેલ હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.એક જુનિયર ડૉક્ટર અતુલ ડોડિયાએ

અરજદાર અને અન્ય ડોક્ટરો સામે રેગિંગની ફરિયાદ કરી હતી.એવું લાગે છે કે મેડિકલ કોલેજના ડીને રજમી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના રોજ અરજદારને આરોપોનો સામનો કરી રહેલા અન્ય ડોક્ટરો સાથે પત્ર લખીને સમન્સ પાઠવ્યું હતું.

૧.૧ વર્તમાન અરજી રજ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના રોજ ઉપરોક્ત સંદેશાવ્યવહારને રદ કરવાની માંગ સાથે દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હોવાનું કહેવાય છે, જેમાં સરપેન્શનના મૌખિક આદેશને રદ કરવાની વિનંતી કરવામાં આવી હતી.નોટિસ જારી કરતી વખતે ૧૭મી નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના આદેશમાં નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, ઉપરોક્ત પ્રાર્થના સાથે મૂળરૂપે દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને અકાળ માનવામાં આવી હતી કારણ કે તેમાં ખરેખર કોઈ રાહત મેળવવા માટે કાર્યવાહીનું કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું ન હતું; ઉપરોક્ત આક્ષેપિત કાર્યવાહી માત્ર હાજર રહેવાનું કહેતી નોટિસ હતી.

૨. જોકે, એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે કોલેજની વેબસાઈટ પર ૦૬ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ (અરજીમાં પાનું ૩૩, પરિશિષ્ટ-સી) એક ખુલાસો થયો હતો, જે નીચે મુજબ હતો.

“વિષય: રેફ. નં. એઆરસીસી/જીજે-૩૦૫૭ ઇમેઇલ વિગતો:
આદરણીય સાહેબ/મેડમ, હું અહીં ૨૪/૧૦/૧૬ પર યોજાયેલી

એન્ટી રેગિંગ સમિતિની બેઠકની વિગતોની નકલ મોકલી રહ્યો છું. સમિતિની ભલામણ મુજબ, ડૉ. પાર્થ વાલાને નીચે મુજબ સજા, ૨ મુદત માટે સસ્પેન્શન અને રૂ. ૨૫૦૦૦ દંડ નક્કી કરવામાં આવ્યો છે. ડૉ. પાર્થ વાળાને ૨ ટર્મ માટે સસ્પેન્શન અને રૂ. ૨૫,૦૦૦ દંડ. ડૉ. શકુલ કૌશિક: ૧ ટર્મ માટે સસ્પેન્શન અને રૂ. ૨૫,૦૦૦ દંડ. સંકેત મહેતા અને ડૉ. હર્ષિત રેવારીને ૧ મુદત માટે સસ્પેન્શન અને રૂ. ૨૫,૦૦૦ દંડ, રૂ. ૨૫,૦૦૦ દરેક ઉપરાંત તમામ વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી વચન લેવામાં આવ્યું છે કે તેઓ ભવિષ્યમાં આવું નહીં કરે. ડૉ. હાર્દિક કાપડિયા આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર (ગેઝેટેડ ક્લાસ વન ઓફિસર) હોવાથી, આ બાબત તબીબી શિક્ષણ અને સંશોધન નિયામકને જરૂરી કાર્યવાહી માટે મોકલવામાં આવી છે. ઉપર જણાવેલી સજા સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવી છે અને ૦૩/૧૧/૨૦૧૬ પર મંજૂરી માટે અધિક નિયામક તબીબી શિક્ષણ અને સંશોધનની કચેરીને મોકલવામાં આવી છે. મંજૂરી મળતાની સાથે જ તેનો અમલ કરવામાં આવશે. મહેરબાની કરીને સભ્યોની સહી સાથે રેગિંગ વિરોધી સમિતિની બેઠકના કાર્યવૃત્તની જોડાયેલ નકલો શોધો. તમારા વફાદાર ડૉ. એસ. જી. મહેતા ડીન એમ. પી. શાહ સરકારી મેડિકલ કોલેજ, જામનગરનો આભાર."

૨.૧ જેમ કે વેબસાઈટના આધારે દલીલ કરી શકાય છે-નોટિસ કે દંડ પહેલેથી જ પ્રસ્તાવિત હતો અને મંજૂરી માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો, આ અરજીમાં નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ અરજદારે અરજી ૯ (બીબી) નો સમાવેશ કરવા માટે અરજીમાં સુધારો કર્યો હતો, જેમાં વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે "અરજદારને બે મુદત માટે સસ્પેન્ડ કરવા માટે તેના પર લાદવામાં આવનારી સજા/દંડની સૂચિત માત્રાને રદ કરવામાં આવે અને એન્ટી-રેગિંગ કમિટી-પ્રતિવાદી નંબર ૧ દ્વારા પ્રસ્તાવિત રૂ.૨૫,૦૦૦/- નો દંડ પણ આપવામાં આવે, જે વેબસાઈટ પર મુકવામાં આવેલી મિનિટોમાંથી પ્રતિબિંબિત થાય છે, જે પરિશિષ્ટ-સી પર છે".

૩. ઉપરોક્ત સુધારેલી પ્રાર્થના કરવામાં આવી હોવાથી, આ રીતે વિવાદનું સંપૂર્ણ ધ્યાન સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવ્યું હતું અને ઉપરોક્ત પ્રાર્થના અને પાસા પર મૂકવામાં આવ્યું હતું. તે મુખ્ય અને લગભગ એકમાત્ર પ્રાર્થના બની ગઈ.

૪. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ Mr.Sudhir નાનાવતીએ અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી મૌલીન પંડ્યાની મદદથી રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે નીચેની રજૂઆતો કરી હતી-(i) વેબસાઈટની વિગતો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે દંડ અંગેનો નિર્ણય પહેલેથી જ લેવામાં આવ્યો હતો અને તેને ઉચ્ચ અધિકારીની મંજૂરી માટે પણ મોકલવામાં આવ્યો હતો, (ii) તેથી નિર્ણય પૂર્વનિર્ધારિત હતો અને સમગ્ર

બાબતને યોગ્ય રીતે પૂર્ણ કરવામાં આવી હતી, (iii) અરજદાર નોટિસ આપવાનો હકદાર છે અને તેને સૂચિત દંડ પર સુનાવણી કરવાનો અધિકાર છે, (iv) સૂચિત દંડ પર સુનાવણીનો અધિકાર અરજદારને ખાસ કરીને અને ખાસ કરીને આ સંદર્ભમાં મેળવવો પડશે. એ હકીકતનો દૃષ્ટિકોણ કે નિયમોમાં ઘણા દંડની જોગવાઈ છે જે લાદવામાં આવી શકે છે. જ્યારે સત્તાધિકારીએ ઘણા દંડમાંથી એકની પસંદગી કરવાની હોય, ત્યારે વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ, તે પાસા પર સાંભળવાનો અધિકાર વધારાના ભાર સાથે દાવો કરી શકાય છે.

જ.૧ સૂચિત દંડના સંદર્ભમાં નોટિસ ન આપવા અંગે તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં જાણીતા પરિષ્ઠ વકીલે ગોરખા સુરક્ષા સેવા વિરુદ્ધ સરકાર [(૨૦૧૪) ૯ એસ. સી. સી. ૧૦૫] અને સહારા ઇન્ડિયા (પેઢી), લખનૌ વિરુદ્ધ આવકવેરાના કમિશનર [(૨૦૦૮) ૧૪ એસ. સી. સી. ૧૫૧] માં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, જે આ અદાલતના કરિમ્ભાઈ દાદમિયા પીરઝાદા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય [૨૦૧૬ (૩) જી. એલ. આર. ૨૦૮૨] ના નિર્ણયમાં ઉલ્લેખિત નિર્ણયો હતા. તે આધારે રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વ્યક્તિએ ઇચ્છિત કાર્યવાહી અને તેની સામે પ્રસ્તાવિત દંડાત્મક કાર્યવાહી વિશે જાણવું આવશ્યક છે.

૪.૧.૧ અરજદારને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો વિશે જાણ કરવામાં આવી ન હોવાનું રજૂ કરવાની માંગ કરવામાં આવી હોવા છતાં, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે વાજબી રીતે જણાવ્યું હતું કે અરજદાર આ ઘટના વિશે ખૂબ જ વાકેફ છે.જે ઘટનામાં રેગિંગનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો તે ઘટનાનું વર્ણન કરતા, અરજદાર વતી કહેવામાં આવ્યું હતું કે એક દર્દી શરીર પર ૬૦ ટકા બળીને આવ્યો હતો, જ્યારે ફરિયાદી ડૉક્ટર અને અરજદાર અન્ય ડોક્ટરો સાથે હાજર હતા; અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર જુનિયર ડૉક્ટરે દર્દીની સારવાર કરી ન હતી, જેના કારણે અરજદાર ગુસ્સે થયો હતો.તેના કારણે તેમની વચ્ચે ઉગ્ર બોલાચાલી થઈ હતી અને પરિણામે આ જુનિયર ડૉક્ટર દ્વારા રેગિંગની ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી.વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કોઈ રેગિંગ નહોતું અને રેગિંગનો કોઈ આરોપ લગાવી શકાયો ન હોત.

૪.૧.૨ જ્યારે અરજીમાં પ્રાર્થનાનું ક્ષેત્ર દંડ અંગે વેબસાઈટ પર જાહેર કરાયેલા નિર્ણયને રદ કરવા સુધી મર્યાદિત રહ્યું, અને મૂળ પ્રાર્થના ખૂબ અસ્પષ્ટ અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ ધ્યાનમાં લેવા માટે ખૂબ અકાળ હોવાથી, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે તેમની રજૂઆતમાં દલીલ કરવા માટે વધુ જાહેરાત કરી કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું દૂષિત ઉલ્લંઘન થયું હતું કારણ કે ચોક્કસ આરોપો ધરાવતી કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી ન હતી. આ ગણતરી પરની રજૂઆતને એકબીજા સાથે જોડવાની માંગ કરવામાં આવી હોવાથી, તેમને ઉઠાવવાની મંજૂરી

આપવામાં આવી હતી અને તેમાં પણ અહીં કાર્યવાહી કરવામાં આવી છે.આ સંદર્ભમાં તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે, ૨૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ની નોટિસ મુજબ ડીન દ્વારા અરજદારને હાજર રહેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હોવા છતાં, તેમને શા માટે અને કયા હેતુ માટે બોલાવવામાં આવી રહ્યા છે તેની તેમને જાણ નહોતી.વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે એવો કેસ બનાવવાનો પણ પ્રયાસ કર્યો કે જેનું પાલન ન કરવામાં આવે; કે એન્ટી-રેગિંગ સ્કવોડની રચના કરવામાં આવી ન હતી, જેના કારણે તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે, સમગ્ર કાર્યવાહી કાયદાકીય રીતે ખરાબ હોવી જોઈએ.

૪.૨ બીજી તરફ, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ Mr.Utkarsh શર્માએ બીજા સામાવાળા દ્વારા ડીન, એમ. પી. શાહ સરકારી મેડિકલ કોલેજ, જામનગર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા સોગંદનામા પર આધાર રાખ્યો હતો.એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે અરજદારને સમજાવવામાં આવ્યો હતો અને તેને પોતાનું વલણ રજૂ કરવાની વાજબી તક આપવામાં આવી હતી.તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે તેથી ૨૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ ના રોજ વિવાદિત નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી જેથી અરજદારને સાંભળ્યા પછી, સત્તાધિકારી દ્વારા દંડ અંગે યોગ્ય નિર્ણય લઈ શકાય.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદારે અતિ તકનીકી આધાર પર જવાબદારીમાંથી છટકી જવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે મૌખિક રીતે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારને

બચાવ કરવાની તક આપવા માટે તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી; તેઓ નિવેદનો અને નોંધાયેલ કાર્યવાહીને અવલોકન માટે રજૂ કરવા માંગતા હતા, પરંતુ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે તે રજૂ કરવા સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે તેમને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી રહ્યા નથી અને આવી મંજૂરી એ મંજૂરી ન આપવાનો હાથ ઉપરનો અભિગમ છે.

૪.૨.૧ વિદ્વાન સહાયક સરકારી પ્લીડરે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે આવા પ્રકારના કિસ્સાઓમાં જ્યાં શૈક્ષણિક પરિસરમાં રેગિંગની ઘટના બની હતી, ત્યાં શક્ય તેટલી વહેલી તકે તપાસ પૂર્ણ કરવી પડશે અને તે સંદર્ભમાં ૨૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ ના રોજ વિવાદિત નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. તેમણે 'રેગિંગ' ની વ્યાખ્યાનો ઉદ્દેખ કર્યો હતો, જેનો વ્યાપક અર્થ હતો. તેમણે કોદી માધવ સાઈશમ રેડ્ડી વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [૨૦૧૧ (૧) જી. એલ. એચ. ૪૬૦] માં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે તેના ગુણોત્તરમાં ઉપરોક્ત નિર્ણય કેસની હકીકતોને લાગુ પડે છે.

૪.૨. ૨૬ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ ઉપરોક્ત વેબસાઈટના ખુલાસાના સંદર્ભમાં, બીજા સામાવાળાના સોગંદનામાના જવાબમાં નીચેના દાવાઓ હતા.

“..... આજે વિદ્યાર્થીઓ તેમનો અભ્યાસ કરી રહ્યા છે અને પૃષ્ઠ-
૩૩ પર જે આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે એન્ટી રેગિંગ કમિટી દ્વારા
પ્રસ્તાવિત દંડ/સજા છે અને હજુ સુધી સત્તાવાળાઓ દ્વારા તેને મંજૂરી
આપવામાં આવી નથી અને તેથી, જ્યાં સુધી તેને મંજૂરી આપવામાં ન
આવે ત્યાં સુધી, હાલની અરજી અકાળ છે અને એવું ન કહી શકાય કે
કોઈપણ અરજદારો માટે કોઈ પૂર્વગ્રહ પેદા કરવામાં આવ્યો છે.હું કહું
છું અને રજૂ કરું છું કે, રેગિંગની ઘટનાના સંદર્ભમાં ફરિયાદ
૧૯.૧૦.૨૦૧૬ પર ઇમેઇલ દ્વારા પ્રાપ્ત થઈ હતી અને યુજીસી અને
એમસીઆઈની માર્ગદર્શિકા અનુસાર રેગિંગનો દાખલો મળ્યા પછી,
સંસ્થાએ તાત્કાલિક પગલાં લેવા પડશે અને તે વિશે પૂછપરછ કરવી
પડશે, ૨૦.૧૦.૨૦૧૬ પર, એક રીમાઈન્ડર પણ પ્રાપ્ત થયું હતું.”

૪.૩ ભારતીય તબીબી પરિષદ અધિનિયમ, ૧૯૬૬ની કલમ ૩૩ હેઠળ
સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ભારતીય તબીબી પરિષદ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા
નિયમો, જેને ભારતીય તબીબી પરિષદ (તબીબી કોલેજો/સંસ્થાઓમાં રેગિંગની
રોકથામ અને પ્રતિબંધ) નિયમો, ૨૦૦૯ કહેવાય છે, તેમાં નિયમ ૩.૩ રેગિંગની
વિભાવનાને વ્યાખ્યાયિત કરે છે. રેગિંગની વ્યાખ્યા અનુસાર, બોલાયેલા અથવા
લેખિત શબ્દો અથવા પ્રકારનું વર્તન જે હેરાન કરે છે, હેરાન કરે છે અથવા અન્ય
વિદ્યાર્થી સાથે અસભ્ય વર્તન કરે છે તેને રેગિંગ તરીકે ગણવામાં આવે છે.કોઈપણ

અનુશાસનહીન પ્રવૃત્તિ જે ચીડ, મુશ્કેલી અથવા મનોવૈજ્ઞાનિક ગુકસાનનું કારણ બને છે અથવા થવાની સંભાવના છે અને ભય પેદા કરે છે તે ખ્યાલમાં સામેલ છે.

૪.૪ ઉપરોક્ત ભારતીય તબીબી પરિષદના નિયમો નિયમ ૫ માં જણાવ્યા મુજબ રેગિંગ પર પ્રતિબંધ માટેના પગલાં સાથે વ્યવહાર કરે છે, નિયમ ૬ માં વિગતવાર મુજબ સંસ્થા સ્તરે રેગિંગને રોકવા માટેના પગલાં.નિયમ ૬.૧ રેગિંગ વિરોધી સમિતિની રચના અને આવી સમિતિના કાર્યો વિશે છે. નિયમ ૬.૪.૨ એન્ટી-રેગિંગ સ્કવોડની વાત કરે છે.તેમાં કેમ્પસ સમુદાયના વિવિધ વર્ગોના સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે અને તેમાં તકેદારી અને પેટ્રોલિંગ કાર્યો હોવાનું માનવામાં આવે છે અને તમામ સંવાદાત્મક માધ્યમો દ્વારા, રેગિંગની ફરિયાદની તપાસ થઈ શકે છે.નિયમ ૭ નિયમનકારી પગલાં વિશે છે.નિયમ ૮ માં રેગિંગ માટે વિવિધ પ્રકારની સજાઓ સૂચવવામાં આવી છે.

૫. રેગિંગ વિરોધી ટુકડીની રચના કરવામાં આવી ન હોવાની અરજદાર વતી ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલનો શરૂઆતમાં નિકાલ કરતા, આ ઘટના બની હતી અને સત્તાવાળાઓને જાણ કરવામાં આવી હતી તે વાતનો કોઈ દાવો કરવામાં આવતો નથી.માત્ર અરજદાર વતી વર્ણવેલ વકીલ જ નહીં, અખબારના અહેવાલમાં જે રેકૉર્ડનો ભાગ છે, તે પણ ઘટનાનો ઉલ્લેખ કરે છે.બીજા સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરાયેલ સોગંદનામા-ઈન-રિપ્લાય સાથે રજૂ કરાયેલ

રેકૉર્ડ પર, એક ઈ-મેલ સંદેશાવ્યવહાર છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ફરિયાદ ફોરવર્ડ કરવામાં આવી હતી.રેગિંગની ફરિયાદ વિશે પણ કોઈ વિવાદ નથી કે તે પ્રાપ્ત થઈ હતી.આ ઘટનાની તપાસ અધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવી હતી.આ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, એન્ટી-રેગિંગ સ્કવોડનું ઔપચારિક બંધારણ હતું કે કેમ તે ભાગ્યે જ વજનદાર અથવા દૂષિત પાસું હોઈ શકે છે.આ દલીલને બંને પક્ષોના કેસની યોગ્યતા પર પ્રભાવ પાડતું પરિબળ ન કહી શકાય; તે અરજદારના કેસને ક્યાંય પણ દોરી જતું નથી અને તેથી, તેને બિનજરૂરી દલીલ તરીકે કાઢી નાખવામાં આવે છે.

૫.૧ આ ઘટનાની તપાસ કરવામાં કુદરતી ન્યાયના ભંગ વિશે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલની વ્યાપક-આધારિત રજૂઆત પર વિચાર કરવા માટે, સુપ્રીમ કોર્ટે પી. ડી. અગ્રવાલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા [(૨૦૦૬) ૮ એસસીસી ૭૭૬] માં આ સિદ્ધાંતની નોંધ લેવા માટે કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો સંબંધિત તથ્યો અને સંજોગોના સંદર્ભ વિના શૂન્યાવકાશમાં લાગુ કરવામાં આવતા નથી.બોર્ડ ઓફ માઈનિંગ એક્ઝામિનેશનના ચેરમેન અને ચીફ ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ માઈન્સ વિ. રામજી [એઆઈઆર ૧૯૭૭ એસસી ૯૬૫] માં સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે કુદરતી ન્યાય કોઈ અનિયંત્રિત ઘોડો નથી, કોઈ છૂપાયેલી ખાણ નથી, ન તો ન્યાયિક ઉપચાર છે.એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે આપેલ હકીકત-પરિસ્થિતિમાં વાસ્તવિકતા અને અન્ય પરિબળોના સંદર્ભ વિના કુદરતી ન્યાયનું

અકુદરતી વિસ્તરણ ઉશ્કેરણીજનક હોઈ શકે છે.સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે કુદરતી ન્યાયને લાગુ કરવામાં, અદાલત દંડાત્મક કે કટ્ટર ન હોવી જોઈએ, પરંતુ લવચીક હોવી જોઈએ.

પ.૧.૧ સ્ટેટ બેંક ઓફ પટિયાલા વિ. એસ. કે. શર્મા [(૧૯૯૬) ૩ એસ. સી. સી. ૩૬૪] માં સુપ્રીમ કોર્ટે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે જે સામગ્રી હતી તે એ હતી કે કુદરતી ન્યાયનું ઉદ્ધંધન પ્રક્રિયાગત હતું કે નોંધપાત્ર હતું; એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે કુદરતી ન્યાયના પાસાના કોઈપણ અને દરેક ઉદ્ધંધન માટે પૂર્વગ્રહના આધારસ્તંભ પર વધુ તપાસ કર્યા વિના આદેશને રદ કરવાની જરૂર નથી.તે પૂર્વગ્રહ હતો, ભલે તે કારણભૂત હોય કે ન હોય, તે અંતિમ અને એસિડ ટેસ્ટ હતો જેના આધારે કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધન પર પરિણામી આદેશ આધાર રાખે છે.જ્યાં કોઈ પૂર્વગ્રહ ન હોય ત્યાં, કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધનની ફરિયાદ ખોટો હશે, કાયદામાં તેને સ્વીકારવામાં નહીં આવે.

પ.૧.૨ હીરા નાથ મિશ્રા વિરુદ્ધ આચાર્ય, રાજેન્દ્ર મેડિકલ કોલેજ, રાંચી [એઆઈઆર ૧૯૭૩ એસસી ૧૨૬૦] માં અન્ય એક નિર્ણયમાં, જે વિદ્યાર્થીઓ સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો સાથે સંબંધિત છે અને સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે કુદરતી ન્યાયના નિયમો તમામ શરતો પર લાગુ થવા માટે સમાન ન રહી શકે.વધુમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જે સમિતિની

પ્રામાણિકતા પર મહાભિયોગ લાવી શકાયો ન હતો અને જ્યારે આરોપોનો સામનો કરી રહેલા વિદ્યાર્થીઓને તેમનો કેસ જણાવવાની તક આપવામાં આવી હતી, ત્યારે એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે હકીકતો અને સંજોગોમાં વધુ કંઈ કરવાની જરૂર નથી.

૫.૧.૩ નિધિ કૈમ વિરુદ્ધ એમ. પી. રાજ્ય [(૨૦૧૬) ૭ એસ. સી. સી. ૬૧૫] માં વધુ તાજેતરના નિર્ણયમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતને શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં લાગુ કરવા માટે કુદરતી ન્યાયના અવકાશની તપાસ કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો, જ્યાં તે મોટા પાયે અયોગ્ય માધ્યમોની પ્રથામાં ભોગ બનવાનો કેસ હતો. એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે આવા પ્રકારના અયોગ્ય માધ્યમોના આક્ષેપોની તપાસ માટે, વિગતવાર અર્ધ-ન્યાયિક તપાસની જરૂર નથી અને વધુમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતનું પાલન કડક ન હોઈ શકે. એવું માનવામાં આવતું હતું કે માત્ર પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવા પર જ આધાર રાખી શકાય છે.

૫.૧.૪ અલીગઢ મુસ્લિમ યુનિવર્સિટી વિરુદ્ધ મન્સુર અલી ખાન [(૨૦૦૦) ૭ એસ. સી. સી. ૫૨૯] માં, સામાવાળા પાસેથી ખુલાસો માંગતી નોટિસ લાગુ નિયમોના નિયમ ૫ (૮) (i) હેઠળ જરૂરી હોવા છતાં જારી કરવામાં આવી ન હતી. સર્વોચ્ચ અદાલતે આ મુદ્દા પર વિચારણા કરી હતી કે શું ઉપરોક્ત અરજદાર કુદરતી ન્યાયના ઉદ્દેશનની દલીલ કરી શકે છે અને નોટિસ જારી કરવાથી કોઈ

ફરક પડ્યો હશે કે કેમ અને તે અરજદારને કોઈ પૂર્વગ્રહ પેદા કરે છે કે કેમ તે અંગે વિચારણા કરી હતી.ચુકાદાના ફરરા ૨૧માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું.

“જેમ કે તાજેતરમાં એમ. સી. મહેતા વિ. માં જણાવવામાં આવ્યું છે. ભારત સંઘ (૧૯૯૯ (૬) એસ. સી. સી. ૨૩૭), એવી કેટલીક પરિસ્થિતિઓ હોઈ શકે છે જેમાં કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધનમાં પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ રદ કરવાની જરૂર નથી.ઉદાહરણ તરીકે, જ્યાં સંબંધિત વ્યક્તિ પ્રત્યે કોઈ પૂર્વગ્રહ પેદા થતો નથી, ત્યાં કલમ ૨૨૬ હેઠળ હસ્તક્ષેપ જરૂરી નથી.તેવી જ રીતે, જો કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધનમાં આદેશને રદ કરવાથી અન્ય એક આદેશનું પુનરુત્થાન થવાની સંભાવના છે, જે પોતે જ ગૃહ વેંકટેશ્વર રાવ વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ સરકાર [૧૯૬૬ (૨) એસસીઆર ૧૭૨=એઆઈઆર ૧૯૬૬ એસસી ૮૨૮] માં ગેરકાયદેસર છે, તો માત્ર કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્ધંધન કરવાને કારણે આદેશને રદ કરવાની જરૂર નથી.” (પરિચ્છેદ ૨૧)

પ.૧.૫ કે. એલ. ત્રિપાઠી વિરુદ્ધ સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા [(૧૯૮૪) ૧ એસ. સી. સી. ૪૩] માં, સિદ્ધાંતને ફરીથી સ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો કે માત્ર

કુદરતી ન્યાયનું ઉદ્ધંધન નહીં પરંતુ નોટિસ જારી ન કરવા સિવાયના વાસ્તવિક પૂર્વગ્રહને સાબિત કરવો પડશે. આ અદાલત સમક્ષ, **કોણી માધવ સાઈરામ રેડ્ડી (ઉપરોક્ત)** એ કેસ હતો જેમાં ડિવિઝન બેન્ચે ઉપરોક્ત તમામ અને અન્ય નિર્ણયોનું સર્વેક્ષણ કરીને, કેસના સંદર્ભમાં વિસ્તૃત રીતે તપાસ કરી હતી અને કેમ્પસમાં રેગિંગના સંદર્ભમાં આરોપોની તપાસ કરી હતી, જેમાં કુદરતી ન્યાયનો અવકાશ અને વિસ્તારની તપાસ કરવામાં આવી હતી. **કોણી માધવ સાઈરામ રેડ્ડી (ઉપરોક્ત)** માં નિર્ધારિત કુદરતી ન્યાયના અમલીકરણ માટેના સિદ્ધાંતો અને પરિમાણો વર્તમાન વિવાદને માર્ગદર્શન આપવા માટે સંકેત આપે છે. વિવિધ ન્યાયિક નિર્ણયોમાંથી ઉદ્ભવતા કાયદાની સ્થિતિને દૂર કરતા, ફકરા ૧૧.૧૦ માં, ડિવિઝન બેન્ચે અવલોકન કર્યું અને ચુકાદો આપ્યો,

“તે સાચું છે કે વર્તમાન કેસમાં આરોપોની જાણ કરતી નોટિસ અપીલકર્તાને આપવામાં આવી ન હતી, જો કે, અલીગઢ મુસ્લિમ યુનિવર્સિટી (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે તેમ, એવી કેટલીક પરિસ્થિતિઓ હશે જેમાં કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધનમાં પસાર કરાયેલા આદેશને પણ ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને રદ કરવાની જરૂર નથી.

૫.૨ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ક્ષેત્રમાં કાયદાએ એક આજ્ઞાકારી સિદ્ધાંત વિકસાવવા માટે પ્રવાસ કર્યો છે કે કુદરતી ન્યાયના ઉદ્વંધન પરના માત્ર આક્ષેપો ઉપરાંત જે સાબિત કરવું જોઈએ તે પૂર્વગ્રહ છે.કોઈ વ્યક્તિ કુદરતી ન્યાયનું પાલન ન કરવા અંગે કાયદાકીય રીતે માન્ય ફરિયાદ કરી શકતી નથી, સિવાય કે તેનાથી તેને વાસ્તવિક પૂર્વગ્રહ થયો હોય.કુદરતી ન્યાયના પાલનનું એક પાસું લવચીકતા અને સ્થિતિસ્થાપકતા છે, જ્યારે અન્ય અંગ પૂર્વગ્રહની કસોટી છે.આ પાસાને તમામ પરિસ્થિતિઓમાં ધ્યાનમાં લેવું પડશે.

૬. કુદરતી ન્યાય એ કોઈ રસ્તો નથી જે દરેક ખૂણામાં પહોંચવા માટે ભટકતો રહે.એવી આકસ્મિકતાઓ અને પરિસ્થિતિઓ હશે કે જ્યાં તે પૂરતું હશે, જો અંતિમ વિશ્લેષણમાં, પ્રાપ્તકર્તાને ઘટનાની જાણકારી સુધી કાર્યવાહીમાં મૂકવાની જરૂરિયાતો અને અંતિમ કાર્યવાહી સામે તેનો બચાવ વધારવાની મંજૂરી આપવા માટે તેની સાથે ન્યાયી વ્યવહાર કરવામાં આવે, તો.ઘટનાની પ્રકૃતિ, તપાસનો વિષય અને ઉભરતી પરિસ્થિતિની વિશિષ્ટતા અને સમાન સંજોગો, કુદરતી ન્યાયના લાંબા સમયથી ચાલતા પ્રક્રિયાગત સ્વરૂપોમાંથી પ્રસ્થાનની મંજૂરી આપે છે.કુદરતી ન્યાયના આ સિદ્ધાંતોને નિશ્ચિત સિદ્ધાંતો તરીકે જોવામાં આવતા નથી.પરિસ્થિતિની જરૂરિયાતો અને હકીકતો અને સંજોગોની માંગણીઓએ કુદરતી ન્યાયને ઢાળવો જોઈએ.તેમને લવચીક રીતે અને વાસ્તવિક જરૂરિયાતોને અનુરૂપ રીતે લાગુ કરવા પડશે.

૬.૧ કેમ્પસમાં રેગિંગ એ શૈક્ષણિક સંસ્કૃતિ પર એક ડાઘ છે.ભારે, ઝડપથી અને નિર્ણાયક રીતે તેને કાપી નાખવાની જરૂર છે.જે વિદ્યાર્થીઓ રેગિંગમાં સંડોવાયેલા હોય અને રેગિંગના કૃત્યો કરે છે તેઓ શૈક્ષણિક પરિસરમાં અસામાજિક લોકોથી ઓછા નથી એમ કહી શકાય. **કોણી માધવ સાઈરામ રેડ્ડી (ઉપરોક્ત)** કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે અવલોકન કર્યું હતું કે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં રેગિંગ એ જુનિયર/નવા વિદ્યાર્થીઓ માટે વધુ ખરાબ પ્રકારનું અપમાન છે જેઓ આશા અને આકાંક્ષાઓ સાથે આવે છે અને માર્ગદર્શન, સમર્થન અને સુરક્ષા માટે પરિષ્કો સાથે આગળ જુએ છે.રેગિંગના કૃત્યોને આધિન વિદ્યાર્થીઓના માનસિક અને ભાવનાત્મક સ્વાસ્થ્ય પર રેગિંગ ગંભીર અસર કરે છે.એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે, રેગિંગનો ખતરો પ્રમાણમાં વધી રહ્યો છે અને તેના સ્વરૂપ અને પદ્ધતિઓમાં અધોગતિ પામી રહ્યો છે અને વધુ ખરાબ થઈ રહ્યો છે.કોર્ટે કહ્યું કે રેગિંગની ઘટનાઓનો કડક રીતે સામનો કરવો પડશે અને તેને ખૂબ કાળજી અને તકેદારી સાથે અટકાવવી પડશે.

૭. કેમ્પસમાં રેગિંગની ઘટનાઓ મૈત્રીપૂર્ણ વિદ્યાર્થી સંસ્કૃતિ અને શૈક્ષણિક શિસ્ત માટે ગંભીર ચિંતાનો વિષય છે. તેથી રેગિંગના કેસની તપાસ પોતે જ એક ખાસ પરિસ્થિતિ છે જ્યાં કુદરતી ન્યાયના કડક સિદ્ધાંતો લાગુ કરવાની જરૂર નથી.આ સંબંધમાં તપાસ ઝડપથી પૂર્ણ થવી જોઈએ, તેને ફેલાવાની મંજૂરી આપ્યા વિના અને તેને ફેલાવાની મંજૂરી આપ્યા વિના,

કેમ્પસમાં શિસ્તના વ્યાપક હિતમાં.અહીં, વ્યક્તિને માહિતગાર કરવા અને તેને સૂચિત દંડાત્મક કાર્યવાહી વિશે બચાવ કરવાની મંજૂરી આપવી એ કુદરતી ન્યાયનું પર્યાપ્ત અને પૂરતું પાલન સમાન હશે.ખાસ કરીને શૈક્ષણિક શિસ્તની બાબતોમાં, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના અનુરૂપ ઉપયોગ માટેનો આગ્રહ હેતુ માટે સ્વ-પરાજયકારી કામ કરી શકે છે, અને ક્રિયા માટેના હેતુ માટે હાનિકારક પરિણામો બહાર લાવી શકે છે.

૭.૧ વર્તમાન કેસની હકીકતો પર ફરીથી પાછા ફરતા, તે નિર્વિવાદ છે કે અહીં અરજદારને સમિતિ દ્વારા બોલાવવામાં આવ્યો હતો.જે સભ્યો સાથે સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી તેમના નામ અરજદારે પોતે દલીલોમાં આપ્યા છે.અરજદાર સમિતિ સમક્ષ હાજર રહ્યા હતા.નિવેદનો પણ નોંધવામાં આવ્યા હતા અને સમિતિ દ્વારા કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી.જે ઘટનાઓમાં અરજદાર હાજર હતો તેના વિશે કોઈ વિવાદ નથી.આ ઘટનામાં રેગિંગનું કૃત્ય સામેલ હતું કે કેમ તેની સમિતિ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી.સમિતિ સામે દુર્ભાવનાપૂર્ણ આરોપ નથી.આ સમિતિએ ઘટનાની તપાસ કરવાનું કામ કર્યું હતું.અંતે ૨૪મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના રોજનો સંદેશાવ્યવહાર અરજદારને હાજર રહેવા માટે મોકલ્યો હોવાનું જણાય છે.

૭.૨ ઉપરોક્ત કુલ તથ્યો અને સંજોગો એકંદરે ઉપર મુજબ કાર્યરત છે, ત્યારે અરજદારની એ દલીલને સ્વીકારવી શક્ય નથી કે, માત્ર એટલા માટે કે અરજદારને આરોપની રચના સાથેની નોટિસ કાળા અને સફેદ રંગમાં આપવામાં આવી ન હતી, ત્યાં કુદરતી ન્યાયનું ઉલ્લંઘન થયું હતું જે અરજદારને કોઈપણ પૂર્વગ્રહ તરફ દોરી ગયું હતું. અરજદાર ઘટનાના તથ્યોને નકારી શક્યો ન હતો, જેના સંદર્ભમાં તેની સામે રેગિંગના આક્ષેપોની તપાસ કરવામાં આવી હતી. માત્ર નોટિસ જારી ન કરવાના પાસાથી જ અરજદારને કોઈ પૂર્વગ્રહ થયો હોવાનું ન કહી શકાય, જેથી સમગ્ર કાર્યવાહીને કાયદામાં દૂષિત ગણાવી શકાય અને સમગ્ર તપાસને કાયદામાં ખરાબ ગણાવી શકાય.

૮. ગોરખા સુરક્ષા સેવા (સુપ્રા) અને સહારા ઈન્ડિયા (ફર્મ) (સુપ્રા) માં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયો, જેનો ઉલ્લેખ કરી શકાય છે અને **કરીમભાઈ દાદમિયા પીરઝાદા (સુપ્રા)** માં તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, તે સૂચિત દંડાત્મક કાર્યવાહી પર કાર્યવાહીનો સામનો કરનાર વ્યક્તિને તક **આપવાનો સિદ્ધાંત રજૂ કરે છે. કરીમભાઈ દાદમિયા પીરઝાદા (સુપ્રા)** નોટરી અધિનિયમ, ૧૯૫૨ હેઠળ નોટરી નિયમો, ૧૯૫૬ના નિયમ ૧૩ સાથે વાંચેલા નિયમ ૧૦ના અર્થઘટનના સંદર્ભમાં હતા, જેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ગેરવર્તણૂકના આરોપોનો સામનો કરી રહેલા નોટરી સામે નિયમો હેઠળ દંડ લાદવામાં આવે તે પહેલાં નોટિસ આપવી જરૂરી છે.

૮.૧ કોણી માધવ સાઈરામ રેડ્ડી (ઉપરોક્ત) કેસમાં પણ આ અદાલતે આખરે ચુકાદો આપ્યો હતો કે અરજદારને આરોપો/આરોપોની જાણ કરવામાં નિષ્ફળતા માટે સમિતિ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં ખલેલ પહોંચાડવાની જરૂર નથી કારણ કે તે પાસું અરજદારને કોઈ પૂર્વગ્રહ પેદા કરતું નથી.અંતિમ નિર્દેશોમાં, કોર્ટે જોગવાઈ કરી હતી કે અપીલકર્તા-અરજદારે સૂચિત દંડ વિશે નોટિસ આપવી પડશે, જેના માટે નિર્દેશો, ફકરા ૧૨ થી ૧૨.૪ ચુકાદામાં સમર્પિત હતા.

૯. ઉપરોક્ત ચર્ચા અને ઉભરી રહેલી સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદાર તરફથી એકમાત્ર દલીલ કે જેને સમર્થન આપી શકાય તે એ હતી કે અરજદાર પર પ્રસ્તાવિત દંડ ૬ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ અહીં ઉલ્લેખિત વેબસાઈટના ઘટસ્ફોટમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે, તે અરજદારને તે સંબંધમાં કારણ બતાવવાની તક આપ્યા વિના હતો.લાદવાની દરખાસ્ત કરાયેલ સત્તાધિકારી દ્વારા દંડ પહેલેથી જ પસંદ કરવામાં આવ્યો હતો અને મંજૂરી માટે ઉચ્ચ સત્તાધિકારીને પણ મોકલવામાં આવ્યો હતો.અરજદારને દંડના પાસા પર સાંભળવામાં આવ્યો ન હતો.તેથી પ્રાર્થનાનો તે ભાગ ધ્યાનમાં લેવા યોગ્ય છે.સત્તામંડળે અરજદારને દંડ અને લાદવામાં આવતા દંડના પાસા પર સુનાવણી કરવાની તક આપ્યા પછી તેના મગજને લાગુ કરવો પડશે.

૯.૧ ઉપરોક્ત સ્પષ્ટ રીતે દલીલ કરતી વખતે, એવું કહી શકાય કે એવા પાસાઓ/પાસાઓ અથવા પરિબળો હોઈ શકે છે કે જે અરજદાર દલીલ કરવા માંગે છે કે આવા મુદ્દા પર તેણે કુદરતી ન્યાયના ઉદ્ધંધનને કારણે પૂર્વગ્રહ સહન કર્યો હતો.રેકૉર્ડ પર કંઈપણ ન હોય અને હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસના સંબંધમાં રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવેલી કોઈપણ સામગ્રીની ગેરહાજરીમાં, આ સંબંધમાં કોઈ પણ રીતે તારણ કાઢવું શક્ય નથી.તે માત્ર પક્ષકારોના અધિકારોને સંતુલિત કરવા માટે છે, જ્યારે અંતિમ નિર્દેશ જારી કરવામાં આવે છે કે તે અરજદારને પૂર્વગ્રહની અરજી ઉઠાવવાની સ્વતંત્રતા માટે અનામત રાખવા યોગ્ય માનવામાં આવે છે.જો કે, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે પૂર્વગ્રહ પરની આવી અરજી, જો કોઈ હોય તો, ચોક્કસ આક્ષેપો સાથે નોટિસ જારી ન કરવા સિવાય આવશ્યક હોવી જોઈએ, જે પૂર્વગ્રહને કારણે ન હોવાનું માનવામાં આવે છે.તેથી અરજદાર દંડના પાસા પર નોટિસનો જવાબ આપતી વખતે, જો સલાહ આપવામાં આવે અને ગુણદોષ પર મંજૂરી આપવામાં આવે તો, પૂર્વગ્રહની ગણતરી પર અન્ય કોઈપણ અરજીની ખાસ વિનંતી કરી શકે છે.આવી અરજી, જો સામગ્રી પર ઉઠાવવામાં આવે અને સ્થાપિત કરવામાં આવે, તો સત્તાધિકારી દ્વારા દંડ અંગે અંતિમ નિર્ણય લેવામાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

૧૦. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, વર્તમાન અરજીને નીચેના આદેશ અને નિર્દેશો સાથે પૂરક પ્રાર્થના ૯ (બીબી) ના સંદર્ભમાં મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

(i) એન્ટી-રેગિંગ કમિટી દ્વારા અરજદારને બે મુદત માટે સસ્પેન્ડ કરવા અને રૂ.૨૫,૦૦૦/- ના દંડની સજાના સંદર્ભમાં વેબસાઇટ (અરજીમાં પરિશિષ્ટ-સી) પર મૂકવામાં આવેલી વિગતોમાંથી નિર્ણય પ્રતિબિંબિત થાય છે-પ્રથમ સામાવાળાને અલગ રાખવામાં આવે છે;

(૨) વેબસાઇટ મિનિટ્સ (પરિશિષ્ટ-સી) અરજદાર સામે સમિતિ દ્વારા પહેલેથી જ નક્કી કરવામાં આવેલી સજા વિશે જણાવે છે અને આગળ કહે છે કે સૂચિત સજા મંજૂરી માટે વધારાના નિયામક, તબીબી શિક્ષણ અને સંશોધનની કચેરીને મોકલવામાં આવે છે.ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને આ કાર્યવાહીને ટકાવી રાખવાની મંજૂરી નથી;

(૩) અરજદારને દંડના સંદર્ભમાં સક્ષમ અધિકારી દ્વારા નોટિસ આપવામાં આવશે અને અરજદાર દંડ લાદવાના પાસા પર સુનાવણીનો હકદાર રહેશે.

(૪) ઉપરોક્ત (ii) માં વિચારેલી નોટિસ ૦૬ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ અથવા તે પહેલાં આપવામાં આવશે, જેમાં અરજદારને જવાબ આપવા અને તેનો જવાબ રજૂ કરવા માટે એક સપ્તાહનો સમય આપવામાં આવશે.

(પ) નોટિસનો જવાબ આપતી વખતે અરજદાર માટે તે ખુલ્લું રહેશે કે તે રેગિંગ વિરોધી સમિતિ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસ દરમિયાન તેના પર થયેલા પૂર્વગ્રહ વિશે અરજી કરે, આવા પાસાને સ્પષ્ટ કરતા ચોક્કસ પાસા પર, ચોક્કસ આક્ષેપો સાથે નોટિસ ન આપવા સિવાય.જો આવી દલીલ સામગ્રી પર સ્થાપિત થાય છે, તો દંડ/સજા નક્કી કરતી વખતે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે;

(ક) અહીં ઉપર આપેલા નિર્દેશોને અનુસરીને જે આદેશ પસાર થઈ શકે છે, તે એક તર્કપૂર્ણ આદેશ હશે;

(ગ) ઉપરોક્ત ક્વાયત પૂર્ણ થાય તે સમયગાળા દરમિયાન, અરજદારને વર્ગોમાં હાજરી આપવા અને તેનો શૈક્ષણિક અભ્યાસ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે.જો કે તે પસાર થઈ શકે તેવા અંતિમ આદેશોનું પાલન કરશે અને તેનું પાલન કરશે.

(ઘ) કાર્યવાહીના નિષ્કર્ષમાં ઝડપીતા પર ભાર મૂકવાની હોય તેવા વિષય વિવાદની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, ઉપરોક્ત નિર્દેશો (i) થી (vi) નો સમાવેશ કરતી સમગ્ર ક્વાયત ઝડપથી અને કોઈ પણ સંજોગોમાં જવાબ/સમજૂતી મળ્યાના ૧૦ દિવસની અંદર પૂર્ણ કરવામાં આવશે.

(૯) નિર્ણયની જાણ અરજદારને કરવામાં આવશે;

૧૧. અરજીનો નિકાલ ઉપરોક્ત શરતોમાં કરવામાં આવ્યો છે.

સીધી સેવાની મંજૂરી છે.

(એન.વી. અન્જારીયા, ન્યાયમૂર્તિ)

વિષય:—મેડિકલ કોલેજમાં રેગિંગના કેસમાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો અને વિદ્યાર્થી પર લાદવામાં આવેલી સસ્પેન્શન તથા દંડની સજા સામેની રિટ પિટિશન.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to*

understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.